



Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské náměstí 1
118 00 Praha 1

Ve Zlíně dne 17. srpna 2026

Věc: Podnět k úpravě projektu volných nedělí ve státních muzeích a galeriích a žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane ministře,

s potěšením jsem zaznamenal oznámení, že od 6. září 2026 budou stálé expozice státních muzeí a galerií každou první neděli v měsíci přístupné bez vstupného. Považuji to za správný směr a děkuji za něj. Zároveň bych rád podal podnět k tomu, jak by se deklarovaný cíl, tedy zpřístupnit kulturu co nejširšímu okruhu lidí, dal naplnit účinněji.

1. Plošná bezplatnost necílí tam, kde je bariéra

Zahraniční turista přijíždí s rozpočtem, v němž je vstupné do muzea předem započítané. Cena pro něj překážkou není. Sám když cestuji do zahraničí a chci poznat tamní kulturu, vstup si platím a považuji to za samozřejmost. Bariérou je cena naopak pro české rodiny s dětmi, studenty, mladé lidi na začátku kariéry a obyvatele regionů, pro které je návštěva Prahy nebo Brna už sama o sobě výdaj.

Plošné opatření tedy poskytuje slevu především té skupině, která ji nepotřebuje, a instituce přitom přichází o příjem, který by mohla použít na programy pro tu skupinu, která ji potřebuje.

2. Riziko kapacity

Objekty zapojené do projektu, jako Národní galerie, Národní muzeum nebo Uměleckoprůmyslové museum, leží v místech s nejvyšší koncentrací zahraničního turismu v zemi. Informace o dni volného vstupu se v cestovatelských průvodcích, aplikacích a na sociálních sítích šíří během několika týdnů. Už jarní pilot přinesl podle vyjádření samotných institucí výrazně vyšší návštěvnost, a to ještě předtím, než se o programu dozvěděla mezinárodní veřejnost.

Reálným výsledkem tak může být, že návštěvník, kterému mělo opatření pomoci, stráví neděli ve frontě nebo odejde. Dostupnost kultury se v takovém případě nezvýší, jen se přesune z ceny na čas a nepohodlí.

3. Mladší generace

Za nejcennější potenciál projektu považuji právě mladé lidi. Mnozí z nich netuší, jaké památky, sbírky a díla v této zemi máme, a vytvořit návyk chodit do muzea se dá jen tehdy, když je první návštěva snadná a bez rozvahy nad cenou. Pokud však volná neděle znamená vyprodanou kapacitu a hodinovou frontu, je efekt spíše opačný: mladý člověk to zkusí jednou a už nepřijde.

4. Konkrétní návrhy

Jsem si vědom toho, že podmínit vstup zdarma státním občanstvím nebo bydlištěm v České republice by bylo v rozporu s právem Evropské unie (viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 16. 1. 2003 ve věci C-388/01, Komise v. Itálie). Navrhuji proto opatření, která jsou právně průchodná a v Evropě zavedená:

- **Trvalý volný vstup pro osoby do 26 let s bydlištěm v EU/EHP**, a to nejen o volných nedělích. Tento model dlouhodobě uplatňují francouzská národní muzea včetně Louvru a Musée d'Orsay. Cílí přesně na generaci, u níž se rozhoduje o celoživotním vztahu ke kultuře, a přitom se nevztahuje na běžného zámořského turistu.
- **Povinná bezplatná rezervace časového slotu** na volné neděle, otevíraná s předstihem. Ten, kdo si návštěvu plánuje, slot získá, náhodně procházející turista nikoli. Zároveň to zajistí důstojný zážitek místo davů.
- **Vyhrazení části kapacity** volných nedělí pro školní skupiny, rodiny s dětmi a seniory.
- **Vyhodnocení a zveřejnění struktury návštěvnosti** volných nedělí, včetně podílu domácích a zahraničních návštěvníků. Bez těchto dat nelze posoudit, zda opatření plní svůj účel, ani ho dále nastavovat.
- **Zaměření volných nedělí na doprovodný program v češtině**, tedy komentované prohlídky nebo programy pro děti, který přirozeně cílí na domácí publikum, aniž by kohokoli formálně vylučoval.

5. Žádost o informace

Současně podle § 13 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, žádám o poskytnutí vyhodnocení pilotní fáze projektu volných vstupů realizované od dubna do června 2026, včetně údajů o návštěvnosti jednotlivých zapojených institucí ve dnech volného vstupu, a informace o tom, zda ministerstvo sleduje strukturu návštěvníků podle země původu či bydliště.

6. Závěr

Nejde mi o to, aby se kultura zavírala. Jde mi o to, aby veřejné prostředky vynaložené na zpřístupnění kultury skutečně dopadly na lidi, kteří u nás žijí a tyto instituce ze svých daní financují, a především na mladou generaci.

Budu rád za informaci, zda ministerstvo s obdobnými úpravami po vyhodnocení pilotní fáze počítá.

S pozdravem a s poděkováním za Vaši práci





V Praze, 26. srpna 2026
Číslo jednací: MK 53842/2026 OPO

Odpověď na Podnět k úpravě projektu volných nedělí ve státních muzeích a galeriích a žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane [REDACTED]

děkujeme Vám za Váš dopis týkající se projektu volných vstupů do státních muzeí a galerií i za podněty, které jste Ministerstvu kultury zaslal.

Projekt bezplatných vstupů do stálých expozic státních muzeí a galerií představuje jedno z opatření směřujících k naplnění závazků obsažených v Programovém prohlášení vlády, konkrétně v kapitole „Dostupná kultura pro všechny“, kde je stanoveno: „Zavedeme systém slev na kulturní aktivity. Pro mládež, seniory a hendikepované občany zajistíme vstup do státních muzeí a galerií zdarma.“.

Ve svém dopise upozorňujete na řadu aspektů souvisejících s nastavením projektu, zejména na cílení podpory na konkrétní skupiny návštěvníků, možné kapacitní limity některých institucí, podporu mladé generace či možnosti efektivnější organizace návštěvnosti. Uvedené podněty se dotýkají jak samotného nastavení projektu, tak způsobu vyhodnocování jeho dopadů. Ministerstvo kultury si Vaší aktivity váží a podněty zahrne mezi další podklady při vyhodnocení zpětné vazby k projektu.

K Vaší žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, sdělujeme, že příspěvkové organizace Ministerstva kultury průběžně poskytují podklady nezbytné pro vyhodnocení dopadů pilotní fáze projektu na návštěvnost a tržby. Ministerstvo kultury zajišťuje jejich postupné zpracování. Sběr podkladů ani komplexní vyhodnocení pilotní fáze projektu dosud nebyly dokončeny. V souladu s harmonogramem projektu se dokončení vyhodnocení jarní fáze společně s vyhodnocením podzimní fáze projektu předpokládá v průběhu listopadu 2026.

Současně sdělujeme, že Ministerstvo kultury nesleduje ani centrálně neeviduje strukturu návštěvníků podle země původu či bydliště. Takové údaje nejsou v rámci projektu systematicky shromažďovány ani vyhodnocovány.

O finálním nastavení jednotlivých parametrů projektu budeme diskutovat spolu s výsledky, které poskytnete vyhodnocení výsledků jeho dosavadního průběhu. V současné době nebylo o konkrétních parametrech projektu rozhodnuto.

S pozdravem

[REDACTED]

[REDACTED]

Adresát:

[REDACTED]